

Bryssel 2.7.2014
COM(2014) 446 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Vihreän työllisyyden aloite:
Vihreän talouden työllistämismahdollisuuksien hyödyntäminen**

1. Johdanto

Eurooppa 2020 -strategiassa tunnustetaan se, että siirtymisellä kohti vihreää, vähähiilistä ja resurssitehokasta taloutta on keskeinen rooli älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun saavuttamisessa. Resurssien tehon käyttö, ympäristöön kohdistuva kestävä paine, ilmastonmuutos sekä sosiaalinen syrjäytyminen ja eriarvoisuus asettavat haasteita pitkän aikavälin talouskasvulle. Vaihtoehtoisen kasvun malli, jossa mennään ”BKT:tä pidemmälle”, onkin ollut asialistalla useiden vuosien ajan¹.

Vihreän kasvun mallia, joka johtaa vähähiiliseen, ilmastomuutokseen sopeutuvaan ja resurssitehokkaaseen talouteen, käytetään kuvaamaan talouden rakennemuutosta, jota ohjaavat etupäässä resurssien niukkuus, muuttuva teknologia ja innovointi, uudet markkinat ja teollisuuden ja kuluttajien kysynnän muutokset². Resurssien, raaka-aineiden ja energian³ hinnat vaikuttavat jo yritysten kustannusrakenteeseen, koska resurssien maailmanlaajuinen kysyntä kasvaa edelleen kulutuksen lisääntyessä nopeasti kehittyvän talouden maissa. Nykyisestä lineaarisesta mallista, jossa ”otetaan–valmistetaan–kulutetaan–heitetään pois”, siirrytään asteittain kohti kiertomallia, jossa jokainen tonni materiaalia, joule energiaa ja hehtaari maata saadaan tuottamaan enemmän lisäarvoa ja hyötyä resursseja säästämällä, käyttämällä uudelleen ja kierrättämällä ja jossa tulevaisuuden kilpailukyky määräytyy resurssien tuottavuuden perusteella⁴.

Vihreä kasvu on *sekä* haaste *että* mahdollisuus työmarkkinoiden ja osaamisen kannalta, jotka puolestaan ovat keskeisiä tekijöitä vihreän kasvun mahdollistamisessa. Siirtyminen aiheuttaa perustavaa laatua olevia muutoksia kaikkialla taloudessa ja useilla aloilla: uusia työpaikkoja syntyy, joitakin työpaikkoja korvataan toisilla ja joitakin työnkuvia määritellään uudelleen⁵. Tässä yhteydessä työmarkkinatoimenpiteiden ja -välineiden parempi kohdentaminen ja koordinointi ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan luoda tarvittavat edellytykset vihreän työllisyyden tukemiseksi, osaamisessa ilmenevien puutteiden ja työvoimapulan korjaamiseksi ja inhimillisen pääoman tarpeessa tapahtuvien muutosten ennakoimiseksi.

Vuoden 2012 työllisyyspaketissaan komissio esittää puitteet työllistävälle elpymiselle ja korostaa tarvetta kehittää edelleen työmarkkinoiden välineitä ja tunnistaa osaamiseen liittyvät tarpeet, jotta voidaan tukea siirtymistä vihreään talouteen ja edistymistä Eurooppa 2020 -strategian työllisyystavoitteiden saavuttamisessa⁶.

Vuosien 2013 ja 2014 vuotuisissa kasvuselvityksissä korostettiin vihreän talouden tarjoamia mahdollisuuksia luoda uusia työpaikkoja ja tarvetta kehittää strategisia kehyksiä, joissa työpaikkojen syntymistä tuetaan aktiivisesti työmarkkinapolitiikan ja osaamisen edistämispolitiikan avulla⁷. Yhdennettyjä toimintakehyksiä, joissa vihreä kasvu ja työllisyys

¹ KOM(2009) 433 lopullinen; ks. myös COM SWD(2013) 303 final, *Progress on "GDP and beyond" actions*.

² Ks. mm. OECD, 2011, *Towards green growth*; UNEP, 2011, *Towards a green economy*.

³ Ks. myös COM(2014) 15 final, *Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuosille 2020–2030*, ja COM(2014) 21 final, *Energian hinnat ja kustannukset Euroopassa*.

⁴ COM(2014) ..., *Kohti kiertotaloutta: EU:n ohjelma jätteettömyydestä*.

⁵ OECD, 2012, *The jobs potential of a shift towards a low carbon economy*; OECD, 2012, *OECD Employment Outlook 2012*, ks. 4 luku ”What green growth means for workers and labour market policies: an initial assessment”; ILO, 2011, *Skills for green jobs, a global view*.

⁶ Työllisyysuuntaviivassa 7 korostetaan, että jäsenvaltioiden olisi edistettävä työpaikkojen luomista kaikilla aloilla, myös vihreän työllisyyden alalla.

⁷ COM(2013) 800 final.

on nivottu yhteen, on siitä huolimatta käytössä vain muutamissa jäsenvaltioissa, kun taas suurimmassa osassa lähestymistapa on hajanaista ja pirstaloitunutta⁸.

Lisäksi, kuten todetaan seitsemännessä ympäristöalan toimintaohjelmassa, vihreän talouden tarjoamien kasvu- ja työllisyysmahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää ympäristönäkökohtien entistä parempaa huomioon ottamista ja politiikkojen johdonmukaisuutta, jotta unionin ja jäsenvaltioiden alakohtaiset politiikat kehittyvät ja niitä pannaan täytäntöön⁹. Vuonna 2014 myös Euroopan resurssitehokkuuden osaamiskeskus (European Resource Efficiency Platform – EREP) korosti tarvetta kehittää kokonaisvaltainen strategia työpaikkojen, osaamisen ja koulutuksen viherryttämiseksi. Se kehotti EU:ta sisällyttämään kestävyyttä koskevat tavoitteet toimiinsa, määrittämään siirtymistä tukevat työmarkkinavälineet, myöntämään EU-rahoitusta, tukemaan hyvien käytäntöjen vaihtoa, edistämään tietoisuuden lisäämistä ja osallistumista ja varmistamaan jatkotoimet osana talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa¹⁰.

Tämän tiedonannon tarkoituksena on määritellä strateginen toimintaympäristö, jossa työmarkkinapolitiikalla ja osaamisen edistämispolitiikalla tuetaan aktiivisesti työllisyyttä ja työpaikkojen luomista vihreässä taloudessa. Tiedonannossa esitetään kohdennettuja poliittisia toimia ja välineitä, joilla varmistetaan, että työllisyys- ja ympäristöpolitiikat lähentyvät toisiaan ja joilla edesautetaan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista.

2. Siirtyminen vihreään talouteen – työmarkkinoiden mahdollisuudet ja haasteet

Talouden viherryttämisessä on pääasiallisena liikkeellepanevana voimana resurssien niukkuuden lisääntyminen ja energian ja raaka-aineiden hintojen nousu maailmanlaajuisesti pitkällä aikavälillä, mitä pahentaa Euroopan lisääntyvä riippuvuus näiden resurssien tuonnista. Pystyäkseen vastaamaan näihin haasteisiin EU on toteuttanut monia politiikkoja ja strategioita, joilla tuetaan siirtymistä resurssitehokkaaseen ja vähähiiliseen talouteen ja samalla vahvistetaan EU:n kilpailukykyä. Yksi merkittävimmistä toimista on ilmasto- ja energiapaketti, jossa asetetaan tavoitteita, jotka on saavutettava vuoteen 2020 mennessä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä, uusiutuvien energianlähteiden käytössä ja energiatehokkuuden parantamisessa. On laajalti tunnustettu, että onnistunut siirtyminen kohti vihreää resurssi- ja energiatehokasta taloutta muokkaa työmarkkinoita. Sen vuoksi on välttämätöntä ymmärtää työmarkkinavaikutukset, jotta voidaan paremmin ennakoita rakennemuutoksia ja hallita niitä¹¹.

Huomattava määrä uusia työpaikkoja on syntynyt ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen alalla – jopa taluskriisin aikana. Nämä työpaikat luokitellaan usein ”vihreiksi työpaikoiksi.”

⁸ COM(2013) 801 final, *Luonnos yhteiseksi työllisyysraportiksi*. Ks. myös Euroopan komissio, 2013, *Promoting green jobs throughout the crisis: a handbook of best practices in Europe*, työllisyyden seurantarjestelmän uudelleentarkastelu. Käsikirjassa tarkastellaan kansallisia ja/tai alueellisia strategioita tai yksittäisiä toimenpiteitä, joilla edistetään työllisyyttä vihreillä aloilla.

⁹ EUVL L 354, 28.12.2013.

¹⁰

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf.

¹¹ Cambridge Econometrics, GHK ja Warwick Institute for Employment Research, 2011, *Studies on sustainability issues – Green jobs; trade and labour* (komission työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston toimeksiannosta tehty tutkimus).

Vuosina 2002–2011 työpaikkojen määrä kasvoi EU:ssa 3 miljoonasta 4,2 miljoonaan. Tästä kasvusta 20 prosenttia tapahtui taantumavuosien aikana¹².

Uusiutuviin energianlähteisiin perustuvan energian tuottamisen, energiatehokkuuden, jäte- ja vesihuollon, ilmanlaadun, luonnon monimuotoisuuden ennallistamisen ja säilyttämisen ja vihreän infrastruktuurin kehittämisen tarjoamat mahdollisuudet luoda uusia työpaikkoja ovat merkittävät, ja ne kestävät talouden suhdanteiden muutoksia.

Esimerkiksi Euroopan vesiteollisuuden kasvun vauhdittuminen 1 prosentilla synnyttäisi 10 000–20 000 uutta työpaikkaa¹³. Natura 2000 -alueilla tapahtuvan matkailun ja virkistyksen välittömän työllistävän vaikutuksen arvioidaan olevan noin 8 miljoonaa työpaikkaa, mikä on 6 prosenttia EU:n kaikista työpaikoista¹⁴. Jätteen syntymisen ehkäisemistä ja jätehuoltoa koskevan nykyisen lainsäädännön täytäntöönpanolla voidaan luoda yli 400 000 uutta työpaikkaa¹⁵, ja komission nyt ehdottamalla jätelainsäädännön uudelleentarkastelulla voitaisiin luoda arviolta 180 000 työpaikkaa lisää¹⁶, kun luodaan uusia markkinoita, parannetaan resurssien käyttöä, vähennetään riippuvuutta raaka-aineiden tuonnista ja alennetaan ympäristöön kohdistuvia paineita¹⁷.

Sisäiset muutokset ja työnkuvien uudelleenmäärittely koskevat aloja, joiden osuus päästöistä on korkea. Suurimmat osuudet EU:n kasvihuonekaasupäästöistä on seuraavilla: energiantuotanto (33 prosenttia), liikenneala (20 prosenttia), maatalous (12 prosenttia) ja rakennusala (12 prosenttia)¹⁸. Rakennusten eristämiseen ja energiatehokkuuteen kohdistuvien investointien lisääntymisellä on todennäköisesti myönteinen vaikutus työpaikkojen syntymiseen rakennusosalalla, jossa yli neljä miljoonaa työntekijää tarvitsee taitojen parantamista¹⁹. Työpaikkoja olisi luotava myös biomass- ja biopolttoainelaloilla²⁰. Maa- ja metsätaloudessa hiljattain käyttöön otettujen viherryttävien osien käyttöönotto parantaa maa- ja metsätalouteen perustuvien julkisten palvelujen toteutumista, ja samalla varmistetaan vihreä kasvu näillä aloilla. Maatalousalalla on mahdollisuuksia luoda uusia työpaikkoja erityisesti korkealaatuisen tuotannon, luonnonmukaisen maatalouden, maisemanhoidon, vihreän maatalous-/ekomatkailun, vihreiden (ympäristö)palvelujen ja/tai maaseudun infrastruktuurin avulla.

Energiaintensiivisillä aloilla (esimerkiksi kemianteollisuudessa tai rauta- ja terästeollisuudessa) tilanne on monimutkaisempi, koska ne kohtaavat sekä haasteita että mahdollisuuksia, jotka johtuvat päästöjen vähentämistarpeesta ja uusien alojen ja hyödykkeiden kehittämisestä. Sellaisten teollisuudenalojen kilpailukykyyn säilyttämiseksi, jotka ovat alttiita uudelleensijoittamiselle ilmastopoliittisten toimenpiteiden vuoksi, komissio

¹² Ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen alaa koskevat Eurostatin tiedot.

¹³ Ecorys, Acteon, 2014, *Potential for sustainable growth in the water industry sector in the EU and the marine sector – Input to the European Semester*.

¹⁴ Bio Intelligence Service, 2011, *Estimating the economic value of the benefits provided by the tourism/recreation and employment supported by Natura 2000*.

¹⁵ Bio Intelligence Service, 2012, *Implementing EU waste legislation for green growth*.

¹⁶ Vuonna 2014 toteutettavaan jätelainsäädännön uudelleentarkasteluun liittyvä vaikutusten arviointi – komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

¹⁷ Bio Intelligence Service, 2012, *Implementing EU waste legislation for green growth*.

¹⁸ Ks. Cambridge Econometrics *et al.*, 2013, *Employment effects of selected scenarios from the Energy roadmap 2050*, Euroopan komission (energian pääosaston) toimeksiannosta laadittu loppuraportti, http://ec.europa.eu/energy/observatory/studies/doc/2013_report_employment_effects_roadmap_2050.pdf

¹⁹ COM, BUILD UP Skills, 2013, *Preliminary findings from Member States Roadmaps*.

²⁰ http://www.energies-renouvelables.org/observ-er/stat_baro/barobilan/barobilan13-gb.pdf

on toteuttamassa toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään ”hiilivuotoa”²¹. Kemianteollisuudessa vihertymisen odotetaan luovan enemmän työpaikkoja kuin öljyteollisuudessa ja nykyisessä kemianteollisuudessa²². Terästeollisuudessa uusiomateriaalien kuten romuteräksen käyttö tuottaa huomattavia energiansäästöjä ja sillä on siten myönteinen vaikutus alan kilpailukykyyn.

Koko talouden kannalta tuotantoprosesseja tehostamalla, resursseja säästäviä innovatiivisia ratkaisuja käyttöön ottamalla, uusia liiketoimintamalleja kehittämällä tai kestävämpiä tuotteita ja palveluja tarjoamalla yritykset voivat laajentaa markkinoitaan ja luoda uusia työpaikkoja samalla, kun ne muuttavat nykyisiä työpaikkoja. Resurssien tuottavuus kasvoi EU:ssa 20 prosenttia vuosina 2000–2011. Tämän kasvutahdin säilyttäminen johtaisi 30 prosentin lisäkasvuun vuoteen 2030 mennessä, ja se voisi kasvattaa BKT:tä lähes 1 prosentin ja luoda yli 2 miljoonaa työpaikkaa.

3. Poliittisen tason toimenpiteet

Dynaamiset ja hyvin toimivat työmarkkinat ovat avainasemassa, kun halutaan helpottaa siirtymistä vihreään resurssitehokkaaseen talouteen. EU:n tason toimissa olisi keskityttävä seuraaviin:

- pienennetään osaamisvajeita,
- ennakoidaan muutokset, varmistetaan siirtyminen ja edistetään liikkuvuutta,
- tuetaan työpaikkojen luomista,
- parannetaan tietojen laatua.

3.1 Osaamisvajeiden pienentäminen

Vaikka vihreä talous luo uusia työpaikkoja ja avaa uusia markkinoita, Euroopan kilpailukyky, innovointikyky ja tuottavuus riippuvat suuresti ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta. Tämä edellyttää osaamisen kehittämistä (3.1.1) ja osaamistarpeiden parempaa ennakoimista eri sektoreilla ja tuotantoaloilla, jotta asianomaiset viranomaiset ja intressitahot pystyvät mukautumaan muutoksiin (3.1.2)

3.1.1 Osaamisen kehittäminen

Vaikka jäsenvaltiot kehittävät ”vihreän” osaamisen²³ luokituksia, nyt on osoitettu, että vihreämpään talouteen siirtymisellä on huomattava vaikutus osaamistarpeisiin, sillä ammattitaitoisen työvoiman kysyntä lisääntyy kasvavan ympäristöliiketoiminnan alalla, työntekijöiden osaamista on täydennettävä kaikilla aloilla ja työntekijöiden uudelleen koulutus on tarpeen rakennemuutoksen kohteena olevilla aloilla²⁴. Ekoinnovoinnin laajuus vaikuttaa eri tavoin osaamisvaatimukseen eri sektoreilla ja toimialoilla.

²¹ Ks. http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/index_en.htm.

²² http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/publication/wcms_226385.pdf

²³ Ks. esim. Ecorys, 2010, *Programmes to promote environmental skills*.

²⁴ OECD, 2012; ILO, 2012; Cambridge Econometrics *et al.*, 2011, *Studies on sustainability issues – Green jobs: trade and labour*.

Aloilla, joilla harjoitetaan runsaasti innovointia, uudet ammatit edellyttävät pakollisen ja kolmannen asteen koulutuksen osana yleisen osaamisen lisäksi luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alan osaamista. Osaamisen täydentäminen kaikilla aloilla ja kaikissa ammateissa on tarpeen uusien tietojen ja taitojen hankkimiseksi, kuten esimerkiksi uusien eristysmateriaalien, uusien rakennusmateriaaleja koskevien lähestymistapojen, suunnittelun, insinööritaitojen sekä säännösten ja määräysten hallitsemiseksi. Vihreään talouteen liittyvä osaaminen ei ole aina täysin uutta tai ainutlaatuista. Osaamisessa yhdistyvät monialaiset taidot ja ”erityiset” osaamisalueet. Joissakin tapauksissa tietyt tehtävät ja vastuualueet, jotka edellyttävät erityisiä tietojen ja taitojen yhdistelmiä, muodostavat uusia ammattiprofiileja.

Työvoiman ja koulutusjärjestelmien mukautumisen helpottaminen edellyttää viranomaisten kohdennettuja toimenpiteitä, jotta vältetään osaamisen pullonkaulat, tuetaan ammatillista siirtymistä ja parannetaan koulutusjärjestelmien kykyä vastata uusiin osaamis- ja pätevyysvaatimuksiin. Tämä edellyttää, että tarkastellaan ja saatetaan ajan tasalle ammattipätevyyksiä ja niihin liittyviä yleissivistävää ja ammatillista koulutusta koskevia opetussuunnitelmia²⁵.

Jotta ammatillinen koulutus vastaisi paremmin työmarkkinoiden tarpeita, olisi kehitettävä koulutuksen alakohtaisia laatustandardeja ja niiden tueksi ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusmekanismeja ja hyväksymisjärjestelmiä. Rakenneuudistuksen kohteeksi joutuvien työntekijöiden siirtymistä uusiin tehtäviin voidaan tukea tunnustamalla sellainen epävirallisia väyliä pitkin hankittu vihreä osaaminen, jota on tuettu ammattipätevyyteen johtavalla joustavalla koulutuksella. Ammatillisen koulutuksen hallintomekanismien olisi hyödynnettävä paremmin osaamisen tarve-ennusteita. Alakohtaiset työmarkkinaosapuolet olisi otettava paremmin mukaan koulutusohjelmien, tutkintojen ja hyväksymisjärjestelmien suunnitteluun ja tarkistamiseen.

3.1.2 Osaamistarpeiden parempi ennakointi

Koska talouden rakenteelliset muutokset johtavat uusiin osaamisvaatimuksiin ja uusiin ammatteihin, on tarpeen arvioida paremmin työpaikkojen ja osaamistarpeiden muutoksia, jotta voidaan helpottaa *vihreään talouteen* siirtymistä. Luokitusjärjestelmien, kuten eurooppalaisen taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammatiluokittelun (ESCO) avulla voidaan kartoittaa osaamisvajeita. EU:n osaamispanoraamassa, jonka komissio käynnisti vuonna 2012, esitetään yleiskatsaus EU:n, kansallisella ja alakohtaisella tasolla tehdyistä havainnoista lyhyen ja keskipitkän aikavälin työvoima- ja osaamistarpeista.

Julkiset työvoimapalvelut tarjoavat arvokasta tietoa työmarkkinoiden osaamisvaatimuksista. Joissakin jäsenvaltioissa julkiset työvoimapalvelut ovat kehittäneet välineitä, joilla seurataan vihreän osaamisen kysyntää talouden eri aloilla, kuten vihreillä aloilla²⁶. Tältä osin haasteena on käyttää olemassa olevia tietoja muuttamaan tai mukauttamaan koulutustarjontaa, koulutuksen saatavuutta ja muotoa sekä koulutusväyliä.

Siksi on olennaisen tärkeää laatia strategioita, joissa keskitytään tietojen keräämiseen ja ennakoituihin työvoimatarpeisiin ja joissa yksilöidään tarvittu osaaminen. Tiivis yhteistyö

²⁵ CEDEFOP, 2012, *Green skills and environmental awareness in vocational education and training*.

²⁶ Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, 2013, julkisten työvoimapalvelujen keskinäinen vuoropuhelu, *Public employment services and green jobs*.

valtiovaltaa, toimialoja, työmarkkinaosapuolia ja tutkimustoimintaa edustavien tahojen välillä on tämän osalta olennaisen tärkeää. Komissio on tukenut alakohtaisia osaamisneuvostoja ja alakohtaisia osaamisyhteenliittymiä erityisesti auto-, rakennus- ja kemianteollisuudessa.

Kuten komission vihreässä toimintasuunnitelmassa pk-yrityksille²⁷ todetaan, työvoiman kehittäminen on erityinen haaste pk-yrityksille, koska niillä on käytettävissään vähemmän resursseja muutostarpeisiin vastaamiseksi. Siksi pk-yritysten olisi saatava tukea ja ohjausta, jotta ne pystyisivät paremmin ennakoimaan osaamistarpeet ja korjaamaan vihreään osaamiseen liittyvät puutteet. Olisi kehitettävä välineitä, kuten etäopiskeluohjelmia ja konsultti- ja neuvontapalveluja, joiden avulla voidaan parantaa pk-yritysten energia- ja resurssitehokkuutta ja helpottaa ympäristöasioiden hallintaa koskevien standardien omaksumista²⁸.

Olemassa olevien osaamisvajaiden pienentämiseksi komissio aikoo

– toimia yhdessä sidosryhmien kanssa sektoritasolla (erityisesti **alakohtaisissa osaamisneuvostoissa ja alakohtaisissa osaamisyhteenliittymissä**) tavoitteena edistää vihreää osaamista koskevan tietojenhankinnan kehittämistä ja vahvistamaan yhteyksiä **ESCOon ja EU:n osaamispanoraamaan**,

– edistää osaamisstrategioihin liittyviä hyvien käytäntöjen vaihtoa osana **Euroopan työllisyysstrategian keskinäisen oppimisen ohjelmaa** ja yhteistyössä Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskukseen (Cedefop) kanssa,

– edistää työmarkkinoiden tietojenhankintaa ja ennusteiden käyttöä koskevien hyvien käytäntöjen vaihtoa **Euroopan julkisten työvoimapalvelujen verkostossa** ja luoda kumppanuuksia kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa, jotta voidaan paremmin ennakoida yritysten vihreän osaamisen tarpeet,

– harjoittaa yhteistyötä **InnoEnergy**-yhteisön ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) **ilmastoon keskittyvän osaamis- ja innovaatioyhteisön (KIC)** kanssa tarkoituksena tuottaa innovatiivisia kestävään energiaan ja ilmastoon keskittyviä koulutusmalleja korkea-asteelle ja tutkija-asteelle ja jatkaa uusien yritystoimintaa lisäävien välineidensä kehittämistä ilmastoon liittyvän yrittäjyyden tukemiseksi,

– edistää parhaimpia käytäntöjä eurooppalaisessa maaseudun kehittämisverkostossa ja maatalouden tuottavuutta ja kestävyyttä koskevan eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden verkostossa osana **yhteistä maatalouspolitiikkaa**.

Jäsenvaltioita kehoitetaan tarkistamaan ja saattamaan ajan tasalle ammattipätevyysvaatimukset ja vastaavat yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmat, jotta voidaan vastata markkinoiden uusiin vaatimuksiin.

3.2 Muutosten ennakointi, siirtymisen varmistaminen ja liikkuvuuden edistäminen

Muutosprosessit, erityisesti siirtyminen taantuvista toiminnoista kehittyviin toimintoihin, edellyttävät oikea-aikaista ennakointia ja hallintaa. Rakennemuutos olisi toteutettava sosiaalisesti vastuullisella tavalla ja erityisesti turvattava inhimillisen pääoman säilyminen (3.2.1). Työmarkkinalaitosten on omalta osaltaan helpotettava siirtymistä ja varmistettava

²⁷ COM(2014) ..., komission tiedonanto *Vihreä toimintasuunnitelma pk-yrityksille*.

²⁸ Esim. EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä (EMAS) tai ISO 14001 -standardi.

siirtyminen (3.2.2) ja ammatillista ja maantieteellistä liikkuvuutta olisi edistettävä lisää (3.2.3).

3.2.1 Muutosten ennakointi ja rakennemuutoksen hallinta

EU:lla on kattava oikeudellinen kehys sen sääntelemiseksi, kuinka käytävässä työmarkkinaosapuolten vuoropuhelussa olisi käsiteltävä muutosten ennakointia ja rakenneuudistuksia. Lisäksi muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskevaan EU:n laatukehukseen²⁹ sisältyy tiettyjä muutosten ennakointia ja rakenneuudistuksen hallintaa koskevia periaatteita ja hyviä käytäntöjä. Sosioekonomiselta kannalta katsottuna kehystä voidaan hyödyntää myös vihreän siirtymisen onnistuneessa hallinnassa. Muutosten ja osaamistarpeiden oikea-aikainen ennakointi tukee yritysten kilpailukykyä ja työntekijöiden työllistettävyyttä. Muutosten ennakoimiseen olisi sisällyttävä jatkuvia ohjelmia työntekijöiden ammattitaidon parantamiseksi työtehtävien ohessa. Työssäoppimisella voidaan myös tukea vihreää innovointia erityisesti silloin, kun sen tukena ovat asianmukaiset validointijärjestelmät.

On olennaisen tärkeää kehittää erityisiä ohjeita aloille, joilla on odotettavissa työvoimatarpeiden huomattavaa kasvua, vähenemistä tai työvoimatarpeisiin liittyviä muita huomattavia muutoksia. Joitakin alakohtaisia aloitteita, kuten CARS 2020 ja Construction 2020, on kehitetty tukemaan energia- ja resurssitehokkuustavoitteita ottaen samalla huomioon työllisyyteen ja osaamiseen liittyvät näkökohdat.

Sen varmistamiseksi, että vihreän siirtymisen tuloksena syntyy parempia työpaikkoja, myös terveys- ja turvallisuusnäkökohdat on otettava huomioon ja etenkin uudet riskit, jotka liittyvät vihreiden teknologioiden kehittämiseen. Vaikka kestävämmät teknologiat, tuotteet ja prosessit todennäköisesti vähentävät työntekijöiden haitallista altistumista, mahdollisia uusia vaaroja on arvioitava huolellisesti ja ne otettava huomioon ennaltaehkäisystrategioissa, jotta voidaan ennakoida, tunnistaa, arvioida ja valvoa kehittymässä olevia vaaroja ja riskejä³⁰.

3.2.2 Työmarkkinailaitosten mukauttaminen siirtymisen helpottamiseksi ja varmistamiseksi

Julkiset työvoimapalvelut osallistuvat entistä enemmän vihreän työllisyyden strategioihin ja ohjelmiin³¹. Ne kokoavat yhteen työnantajat ja oppilaitoksia paikallisissa tai alueellisissa ohjelmissa, jotka on suunnattu työttömille henkilöille ja heikommassa asemassa oleville ryhmille. Julkiset työvoimapalvelut kehittävät kannustimia maantieteellisen ja ammatillisen liikkuvuuden edistämiseksi ottamalla käyttöön järjestelmiä osaamisesta annettavista todistuksista ja osaamisen siirrettävyyttä varten sekä työnantajien tarpeita koskevia tietokantoja.

Julkisilla työvoimapalveluilla on myös yhä suurempi merkitys ammatinvalinnanohjauksen ja neuvontapalvelujen tarjoajina, tutkintosuunnitelmien laatijoina sekä epävirallisen ja arkioppimisen validoijina.

3.2.3 Liikkuvuuden edistäminen

²⁹ COM(2013) 882 final.

³⁰ COM(2014) 332 final, tiedonanto *työterveyttä ja -turvallisuutta koskevasta EU:n strategiakehyksestä kaudelle 2014–2020*; ks. myös Euroopan työturvallisuus- ja työterveysvirasto, 2013, *Green jobs and occupational safety and health*.

³¹ Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, 2013, julkisten työvoimapalvelujen keskinäinen vuoropuhelu, *Public employment services and green jobs*.

Työntekijöiden liikkuvuuden edistämässä sekä alueiden että jäsenvaltioiden välillä on tietyssä määrin huomioitava työmarkkinoiden välittömien tarpeiden täyttäminen. Vaikka joillakin aloilla, kuten rakennusalalla, liikkuvuus on keskimääräistä suurempaa, toisilla aloilla kuten yleishyödyllisissä palveluissa (vesi- ja jätevesihuolto sekä sähkö) niin ei ole. Komissio helpottaa EU:n sisäistä liikkuvuutta Euroopan työnvälitysverkoston EURESin välityksellä. Se myös edistää kohdennettuja liikkuvuusohjelmia tavoitteena auttaa täyttämään pullonkauloiksi muodostuneet avoimet työpaikat ja erityistyöpaikat eri aloilla ja eri ammateissa, erityisesti vihreän talouden alalla³². Liikkuvuuden edistäminen edellyttää myös investointeja taitoihin perustuvaan yhteensovittamiseen EU:n tasolla ESCOn välityksellä ja lisätoimia taitojen ja tutkintojen eurooppalaisen alueen luomiseksi. Lisäksi ammattiprofiileja olisi saatettava jatkuvasti ajan tasalle, jotta voidaan ottaa huomioon vihertyvän talouden osaamistarpeet.

Muutosten ennakoimiseksi, siirtymisen varmistamiseksi ja liikkuvuuden edistämiseksi komissio aikoo

- hyödyntää käynnissä olevista **ennakointia ja rakennemuutoksen hallintaa koskevista alakohtaisista aloitteista** saatavia kokemuksia ja arvioida mahdollisuutta ulottaa ne muille aloille, joihin liittyy viherryttämismahdollisuuksia,
- toimia yhdessä julkisten työvoimapalvelujen kanssa **Euroopan julkisten työvoimapalvelujen verkostossa** tavoitteena tukea ammatillista liikkuvuutta työmarkkinoiden erityisten tarpeiden täyttämiseksi, erityisesti kun on kyse vihreää osaamista edellyttävistä ammateista,
- tukea osana Euroopan työllisyysstrategiaa asianmukaisia työmarkkinapolitiikkoja koskevaa **keskinäistä oppimista ja vertaisarviointeja**;
- hyödyntää työnhakijoiden liikkuvuuden edistämiseksi **kohdennettuja työvoiman liikkuvuutta tukevia järjestelyjä** osana työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevaa Euroopan unionin ohjelmaa (EaSI),
- tukea **ESCON** kautta osaamiseen perustuvaa työnhakijoiden ja työpaikkojen yhteensovittamista ja vihreän osaamisen kysynnän ja tarjonnan kehityssuuntausten analysointia, joka tapahtuu EURES-portaalissa tarjolla olevien työpaikkojen ja ansioluetteloiden perusteella.

Jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia kehoitetaan edistämään muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskevan eurooppalaisen laatukeyhksen laajaa käyttöä talouden viherryttämisen yhteydessä.

3.3. Työpaikkojen luomisen tukeminen

EU:n varoja olisi käytettävä tukemaan vihreää siirtymistä (3.3.1). Lisäksi verotuksen painopisteen siirtäminen työn tekemisen ja teettämisen verottamisesta ympäristöveroihin (3.3.2), vihreät julkiset hankinnat (3.3.3) ja vihreä yrittäjyys (3.3.4) ovat yhtä tärkeitä aloja, joilla tuetaan vihreiden työpaikkojen luomista.

3.3.1 EU:n varojen tehokas käyttö

Euroopan rakenne- ja investointirahastot (ERI-rahastot) ovat keskeisiä rahoituslähteitä, joilla edistetään kestävä kasvua ja työpaikkojen luomista. EU:n keskeiset rahoitusvälineet, joilla

³² Asetus (EU) N:o 1296/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013.

tuetaan talouden viherryttämisen yhteydessä tapahtuvaa taitojen hankkimista, työpaikkojen luomista ja siirtymisiä, ovat seuraavat:

- Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) yhteisrahoitetaan työmarkkinoiden aktivointitoimenpiteitä, työelämään siirtymistä helpottavia toimenpiteitä sekä tietojen ja osaamisen kehittämistä. ESR:stä voidaan tukea työvoiman siirtymistä vihreämpiin työpaikkoihin, auttaa korjaamaan osaamisvajeita ja parantaa ammatillisen koulutuksen järjestelmiä (myös koulutusohjelmien sisältöä mukauttamalla).
- Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) tuetaan investointeja, joiden kohteena ovat energia- ja resurssitehokkuus, uusiutuva energia, jäte- ja vesihuolto, vihreä infrastruktuuri, biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja suojelu, eko-innovointi, koulutusinfrastruktuuri sekä vähähiilisten teknologioiden tutkimus, kehittäminen ja innovointi. Alueiden on investoitava tietty vähimmäisosuus EAKR:stä myönnettyistä varoista toimenpiteisiin, jotka liittyvät vähähiiliseen talouteen (20 prosenttia kehittyneemmillä alueilla, 15 prosenttia siirtymäalueilla ja 12 prosenttia vähemmän kehittyneillä alueilla).
- Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) tuetaan investointeja, joiden kohteena on maa- ja metsätalous, ympäristö, maaseutuelinkeinot ja infrastruktuuri, mukaan lukien investoinnit uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen, resurssienhallintaan (vesi, jätteet, maa-alueet jne.) ja innovointiin. Jäsenvaltioiden on käytettävä vähintään 30 prosentin osuus maaseuturahaston kokonaismäärärahoista ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja ympäristökysymyksiin.
- Yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskevalla ohjelmalla (COSME) ja Horisontti 2020 -puiteohjelmalla pyritään edistämään talouskasvua ja työllisyyttä tukemalla hankkeita, jotka liittyvät innovointiin, mukaan lukien uusiutuvat energianlähteet, energiatehokkuus, ekosysteemien ennallistaminen ja luontoympäristöjen palauttaminen kaupunkeihin.
- Life-ohjelmasta tuetaan useita ympäristö- ja ilmastoalaan liittyviä innovatiivisia hankkeita, joilla on vaikutuksia työpaikkoihin ja osaamiseen, mukaan lukien luonnonpääoman rahoitusjärjestely- ja energiatehokkuuden yksityinen rahoitus -välineet.

Komissio kannustaa ja tukee Euroopan rakenne- ja investointirahastojen kanssa yhteisrahoitettavien rahoitusvälineiden perustamista teknisen neuvon-antavan foorumin (FI-TAP) rahoitusvälineiden ja EIP-ryhmän muiden yhteisten välineiden välityksellä. Näillä välineillä voidaan houkutelaa talouden viherryttämiseen kohdistuvia uusia yksityisiä investointeja ja auttaa luomaan asiaan liittyviä työpaikkoja.

Ohjelmien välisiä synergioita olisi kehitettävä edelleen sekä kansallisella että EU:n tasolla.

3.3.2 Verotuksen painopisteen siirtäminen työn tekemisen ja teettämisen verottamisesta ympäristöveroihin

Verotuksen painopisteen siirtyminen työn tekemisen ja teettämisen verottamisesta kasvulle vähemmän haitalliseen verotukseen, kuten kulutus-, omaisuus- ympäristöveroihin (ja haitallisten tukien poistaminen) voi sekä parantaa työllisyyttä että vähentää päästöjä ja saastumista. Tämä vaikutus on selvimmin nähtävissä niissä jäsenvaltioissa, joissa on suuri verokiila. Kolmanneksella jäsenvaltioista on mahdollisuus tällaiseen verotuksen muutokseen,

kun taas toisella kolmanneksella on mahdollisuudet parantaa voimassa olevaa ympäristöön liittyvän verotuksen mallia³³.

Tällaisissa uudistuksissa olisi otettava huomioon työvoimakustannusten kohdennettujen leikkausten työllisyysvaikutukset, kuten vaikutukset vähän koulutettuihin työntekijöihin, verrattuna kokonaisleikkauksiin sekä vaikutusten jakautuminen siirryttäessä vihreään verotukseen. Useille jäsenvaltioille on annettu tätä asiaa koskevia maakohtaisia suosituksia EU-ohjausjaksolla. Lisäksi jäsenvaltiot voisivat käyttää osan EU:n päästökauppajärjestelmässä saamistaan päästöoikeuksien huutokauppatuloista alentamaan työvoimakustannuksia, millä voi olla myönteinen kokonaisvaikutus työllisyyteen.

3.3.3 Hallinnollisten valmiuksien parantaminen ja vihreiden julkisten hankintojen edistäminen

Useilla jäsenvaltioilla on hallinnollisissa valmiuksissaan puutteita, joiden vuoksi niiden on vaikeaa kehittää yhtenäisempiä ratkaisuja, joilla ratkaistaan taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöä koskevia haasteita ja joissa otetaan laajemmin huomioon yhteiskunnalle aiheutuvat kustannukset ja hyödyt. Julkisia hankintoja voidaan käyttää erityisesti edistämään vihreän talouden kasvua. EU:n uusilla julkisia hankintoja koskevilla direktiiveillä helpotetaan merkkien käyttöä, nimenomaisesti sallitaan tuotantoprosessin huomioon ottaminen ja otetaan käyttöön elinkaarikustannusten käsite. Niillä on mahdollista lisätä vihreiden julkisten hankintojen käyttöönottoa, mikä voisi edistää vihreää kasvua ja työllisyyttä.

3.3.4 Yrittäjyyden edistäminen

Rahoituksen saatavuus on ongelma kaikille nuorille yrityksille, eivätkä vihreässä taloudessa toimivat yritykset tee poikkeusta. Komissio on yhdessä Euroopan investointipankin kanssa perustanut luonnonpääoman rahoitusjärjestelyn, jolla tuetaan muun muassa luonnonpääomaan liittyviä hankkeita sekä biologista monimuotoisuutta hyödyttäviä, ilmastonmuutokseen sopeutumisen alalla toimivia pieniä ja innovatiivisia yrityksiä. Mikrorahoituksen viimeaikainen kasvu Euroopassa on johtanut siihen, että yli 30 prosenttia mikroluottojen tarjoajista tarjoaa vihreitä mikroluottoja ja 10 prosenttia kehittää parhaillaan tällaisia luottoja³⁴.

Yhteisötaloudella ja sosiaalisilla yrityksillä on huomattavat mahdollisuudet tarjota korkealaatuisia työpaikkoja esimerkiksi energiatehokkuuden, uusiutuvien energianlähteiden, luonnonmukaisen maatalouden ja ekomatkailun aloilla tai ekotaloudella uudelleenkäyttöön, korjaamiseen ja kierrätykseen liittyvissä toiminnoissa. Yrittäjyyteen voitaisiin kannustaa laatimalla vihreiden sosiaalisten yritysten toimintaa parantavia tehokkaita strategioita ja tiedottamalla tarjolla olevista mahdollisuuksista.

Viimeaikaisten arvioiden mukaan 42 prosentissa pk-yrityksistä on vähintään yksi koko- tai osa-aikainen vihreä työpaikka. Vuodesta 2012 kasvua on ollut 5 prosenttia, mikä tarkoittaa yli 20:ta miljoonaa vihreää työpaikkaa koko EU:ssa. Vihreään toimintasuunnitelmaan pk-yrityksille sisältyy toimia, joilla tuetaan vihreää yrittäjyyttä ottamalla käyttöön innovatiivisia kiertotalouteen perustuvia liiketoimintamalleja tulevaisuuden yrityksiä varten.

Tehostaakseen työpaikkojen luomista komissio aikoo

³³ Euroopan komissio, 2013, *Tax reforms in EU Member States 2013 – Tax policy challenges for economic growth and fiscal sustainability*.

³⁴ European Microfinance Network (EMN), 2013, *European Green Microfinance. A first look*.

- tukea vuosina 2014 ja 2015 **osaamiseen ja työllisyyteen kohdistuvien vaikutusten arviointimenetelmien** kehittämistä erityisesti teknisen avun, parhaiden käytäntöjen vaihdon, pilottihankkeiden ja tietoisuuden lisäämistoimien avulla,
- jatkaa **ympäristöverotuksen uudistuksen** seuraamista jäsenvaltioissa EU-ohjausjakson yhteydessä,
- tukea **valmiuksien kehittämistä vihreiden julkisten hankintojen alalla** tarjoamalla neuvontaa siitä, miten voidaan parhaiten hyödyntää vihreitä julkisia hankintoja hiljattain hyväksytyyn julkisia hankintoja koskevan uudistuksen mukaisesti ja helpottaa vihreistä julkisista hankinnoista vastaavien viranomaisten verkostojen perustamista,
- **helpottaa** sosiaalisten yritysten, myös vihreän talouden alalla toimivien, **rahoituksen saatavuutta** ja EaSI-ohjelmassa tarjottavan vihreän mikrorahoituksen saatavuutta,
- kannustaa Euroopan tasolla toimivia järjestöjä **edistämään kokemustenvaihtoa** mikrorahoituksen tarjoajien välillä vihreän mikrorahoituksen alalla,
- vahvistaa kohdennettua tukea osana **vihreää toimintasuunnitelmaa pk-yrityksille** EU-tason rahoituksen ja pk-yritysten tukiverkostojen (kuten Enterprise Europe Network – Yritys-Eurooppa-verkosto) avulla tavoitteena erityisesti yritysten työvoiman vihreän osaamisen parantaminen.

Jäsenvaltioita ja alueita kehoitetaan lujittamaan vihreiden investointien ja teknologioiden rahoitustukiohjelmiensa työllisyys- ja osaamisnäkökohtia ja auttamaan vihreitä sosiaalisia yrityksiä valmistautumaan ”laajentumaan” ja ”toistamaan ja mukautumaan”. Lisäksi jäsenvaltioita kehoitetaan varmistamaan ESIF-rahastojen varojen tehokas käyttö, jolla helpotetaan vihreää siirtymistä ilmastoon liittyvien toimenpiteiden 20 prosentin tavoitteen mukaisesti.

3.4. Tietojen laadun parantaminen

Vihreälle taloudelle, vihreälle kasvulle ja vihreille työpaikoille on annettu erilaisia määritelmiä, joiden tueksi on esitetty erilaisia tilastotietoja³⁵. Yhdenmukaistettujen tilastojen säännöllisellä keräämisellä helpotettaisiin enemmän näyttöön perustuvaa politiikantekoa ja seurantaa sekä siirtymisen työmarkkinavaikutusten ja osaamistarpeiden parempaa ennakkointia.

Komissio on yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kehittänyt indikaattoreita, joiden avulla voidaan seurata edistymistä kohti vihreää kasvua EU-ohjausjakson yhteydessä³⁶. Lisäksi kerätään ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen alaa koskevia tietoja EU:n tasolla, jotta voidaan tarjota yhdenmukaistettuja eurooppalaisia tietoja ympäristönäkökohdat huomioivista työllisyystoimista³⁷. Komissio myös valmistelee parhaillaan ekonometrasta mallia

³⁵ Ks. vihreän kasvun tietofoorumi (GGGI, OECD, UNEP, Maailmanpankki), 2013, *Moving towards a common approach on green growth indicators*.

³⁶ Ks. myös työllisyyskomitea, 2010, *Towards a greener labour market – The employment dimension of tackling environmental challenges* (loppuraportti), jossa yksilöidään indikaattorit kuudella osa-alueella: vihreät työpaikat, vihreä osaaminen, vihreät työn suorituspaikat, vihreä siirtyminen, vihreät työmarkkinat and vihreä kasvu.

³⁷ Asetus (EU) N:o 538/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, Euroopan ympäristötilinpidosta annetun asetuksen (EU) N:o 691/2011 muuttamisesta.

(FIDELIO)³⁸, jolla voidaan arvioida ympäristö- ja muiden politiikkojen vaikutuksia talouteen, ympäristöön ja työllisyyteen.

Kansainvälisellä tasolla hyväksyttiin ympäristöalan työllisyyden tilastollista määritelmää koskevat suuntaviivat 19. kansainvälisessä työvoimatilastoja käsittelevässä konferenssissa maiden auttamiseksi kehittämään tilastointinormeja ja -menetelmiä vihreiden työpaikkojen, vihreän talouden ja ympäristöalan työllisyyden tilastoimiseksi ja kansainvälisen vertailtavuuden parantamiseksi³⁹.

Parantaakseen tietojen laatua komissio aikoo

- tukea kansallisia tilastolaitoksia Euroopan tilastojärjestelmän mukaisessa tietojenkeruussa ja ympäristötilinpidon kehittämässä olemassa olevan taloudellisen ja koulutustuen avulla,
- lujittaa kvantitatiivisen mallintamisen välineiden käyttöä, jotta työmarkkina-vaikutuksia voidaan analysoida yksityiskohtaisemmin EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla,
- tukea politiikkojen seurantaan Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä tukeutuen työllisyyskomitean kehittämään työllisyyden ja ympäristön indikaattoreita koskevaan kehykseen.

Jäsenvaltioita kehoitetaan minimoimaan siirtymäkaudet ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen alaa koskeviin tileihin sovellettavan moduulin täytäntöönpanossa ja minimoimaan tietojen toimittamiseen tarvittava aika.

4. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun edistäminen

Talouden viherryttäminen edellyttää työmarkkinaosapuolten osallistumista kaikilla tasoilla.

EU:n tason työmarkkinaosapuolet ovat jo antaneet panoksiaan yhteisten tai erillisten aloitteiden muodossa työpaikkojen viherryttämisestä käytävään EU:n keskusteluun. Työmarkkinaosapuolet ovat keskittyneet oikeudenmukaisen siirtymisen periaatteeseen, vuotta 2030 koskevan ilmasto- ja energiapaketin ja EU:n teollisuuspolitiikan välisiin synergioihin ja vihreisiin työpaikkoihin liittyviin osaamistarpeisiin⁴⁰. Koska siirtymisellä vihreään resurssitehokkaaseen talouteen on voimakas vaikutus alakohtaisella tasolla, työmarkkinaosapuolilla on välitön kiinnostus olla mukana EU:n alakohtaisissa työmarkkinaosapuolten komiteoissa.

Komissio aikoo rohkaista eurooppalaisia työmarkkinaosapuolia kehittämään osana vuoropuheluaan yhteisiä aloitteita sekä toimialojen välillä että toimialakohtaisesti ja ottamaan huomioon EREP:n suositukset, jotta varmistetaan työntekijöiden osallistuminen ympäristöasioiden hallintaan, energian ja resurssien käyttöön ja työn suorituspaikoilla ilmeneviin uusiin riskeihin liittyvissä asioissa, parannetaan työntekijöiden oikeuksia saada tietoa ja tulla kuulluiksi ja kehitetään alakohtaisia resurssitehokkuutta koskevia etenemissuunnitelmia.

5. Kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen

³⁸ FIDELIO 1: Fully Interregional Dynamic Econometric Long-term Input-Output Model (täysin alueidenvälinen dynaaminen ekonometrinen pitkän aikavälin panos-tuotostmalli), EU-27:n YTK 2013.

³⁹ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/guidelines-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_230736/lang--en/index.htm.

⁴⁰ Ks. esim. EAY, BusinessEurope, CEEP ja UEAPME, 2014, *Skills needs in greening economies*.

EU on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen konferenssin Rio+20 päätelmien mukaisesti edistämään oikeudenmukaista maailmanlaajuista siirtymistä osallistavaan vihreään talouteen yhteistyössä muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Tämä edellyttää, että otetaan huomioon ympäristö- ja ilmastonmuutospolitiikkojen sosiaalinen ulottuvuus ja niiden väliset yhteydet vuoden 2015 jälkeisissä kehitysyhteistyöpuitteissa ja kestävän kehityksen tavoitteissa.

EU toimii tiiviissä yhteistyössä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) kanssa vihreään työllisyyteen liittyvien haasteiden parissa. Tällaisia haasteita ovat esimerkiksi sen varmistaminen, että vihreät työpaikat ovat ihmisarvoisia työpaikkoja, työelämän normien noudattaminen, erityisesti kun kyse on työsuojeluvalvonnasta ja työterveydestä ja -turvallisuudesta vihreillä työpaikoilla, harmaan talouden torjuminen vihreillä aloilla, kuten jätehuollossa, tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakointi ja sellaisten koulutuspolitiikkojen käyttöönotto, joilla helpotetaan vastaamista vihreän osaamisen kysyntään.

Siirtymistä osallistavaan vihreään talouteen on käsitelty myös kahdensivuisissa vuoropuheluissa EU:n strategisten kumppaneiden, kuten Yhdysvaltojen, Kanadan ja Kiinan kanssa, ja asiasta keskustellaan jatkossakin, myös muiden maiden kanssa. EU kannustaa osana kehitysyhteistyöpolitiikkaansa ja rahoittamiensa erinäisten ohjelmien ja välineiden kautta myös kumppanimaita omaksumaan yhdenmukaisen lähestymistavan talouksiensa viherryttämiseksi.

Komissio aikoo sitoutua toimimaan vihreän kasvun tietoforumissa, joka on Global Green Growth Institutin, YK:n ympäristöohjelman (UNEP), Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ja Maailmanpankin vuonna 2012 käynnistämä tutkijoiden ja asiantuntijoiden maailmanlaajuinen verkosto. Tietoforumin tehtävänä on määrittää merkittäviä vihreän kasvun teoriaan ja käytäntöön liittyviä tietopuutteita ja ratkaista niitä.

6. Päätelmät

Siirtyminen vihreään resurssitehokkaaseen talouteen on ennen kaikkea tilaisuus parantaa Euroopan maailmanlaajuista kilpailukykyä, varmistaa tulevien sukupolvien hyvinvointi ja tukea kestäväää ja laadukasta työllisyyttä samalla, kun edistetään viimeaikaisesta talouskriisistä toipumista.

Työllisyys- ja työmarkkinapolitiikoissa olisi kautta linjan otettava aktiivisempi rooli uusien työpaikkojen luomisessa sekä työvoiman ja osaamistarpeiden yhteensovittamisessa siirryttäessä vihreään ja resurssitehokkaaseen talouteen. Tätä varten olisi pyrittävä seuraaviin ensisijaisiin tavoitteisiin:

- parannetaan olemassa olevien EU:n ja kansallisen tason politiikkojen ja aloitteiden yhdistämistä ja koordinoimista,
- kehitetään edelleen hallintorakenteita ja metodologisia välineitä, joilla helpotetaan siirtymistä kohti vihreää resurssitehokasta taloutta, parannetaan politiikkojen koordinoimista ja varmistetaan uudistustoimenpiteiden jatkuva seuranta; tiivistetään yhteistyötä ja vuoropuhelua työmarkkinaosapuolten kanssa talouden viherryttämiseen liittyvien työllisyshaasteiden ratkaisemiseksi,

- lujitetaan entisestään komission olemassa olevia osaamista koskevan tietojenhankinnan välineitä ja verkostoja, joilla voitaisiin paremmin ennakoida ja seurata kehitystä eri toimialoilla ja eri ammateissa, jotka liittyvät vihreään kasvuun ja resurssitehokkaaseen kiertotalouteen,
- varmistetaan, että EU:n ja jäsenvaltioiden rahoitusohjelmilla ja politiikoilla tuetaan työpaikkojen luomista vihreässä taloudessa,
- seurataan vihreän työllisyyden edistymistä yhteisen työllisyyskertomuksen yhteydessä,
- pyritään luomaan kansainvälinen toimintaympäristö, jossa edistetään vihreää ja osallistavaa kasvua,
- EREP:n suositusten pohjalta kehitetään laaja-alainen strategia työpaikkojen, osaamisen ja koulutuksen viherryttämiseksi.

Komissio kehottaa neuvostoa, Euroopan parlamenttia, Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa sekä alueiden komiteaa hyväksymään tämän vihreän työllisyyden aloitteen ja osallistumaan sellaisten toimien kehittämiseen, joilla saavutetaan EU:n kestävä kasvua ja työllisyyttä koskeva yhtenäinen lähestymistapa.